

Kör Árzi Hírmondó

BÉKÉS MEGYEI KÉPVISELŐ-TESTÜLET PÁNDY KÁLMÁN KÓRHÁZA

KARÁCSONY FELÉ

Szép tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.
A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű ígézet,
Ilyenkor decemberben.
Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,
Behegesztem a sebet a szívemben,
És hiszek újra régi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.
És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorún nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.

(Juhász Gyula)

Tartalom

Egy születésnap alkalmából	2
EANM (European Association of Nuclear Medicine) évi kongresszusa	3
Ápoláskutatási munkacsoport	5
Továbbképzés	5
Advent világosságban	6
Gasztronómia az ünnepek alatt	7
A Nyugdíjas Klub 2005. évi hírei	7
Úgy, mint régen	8

**Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és Boldog Új Évet kívánunk
minden Kedves Olvasónknak!**

Fotó: Bánfi Barnabás

EGY SZÜLETÉS NAP ALKALMÁBÓL

Intézményünk II. sz. Belgyógyászat-Kardiológiai Osztálya már tizenegyedik alkalommal rendezte meg a Kardiológiai Napot. Ebben az évben – nem véletlenül – éppen november 17-ére esett a tudományos rendezvény dátuma, mely nap osztályunk első vezetőjének, Dr. Deli László tanár Úrnak születésnapja.

A Tanár Úr 1930-ban született Bihar-nagybajomban. Elemi iskolái után a hajdúnánási Református Gimnáziumban érettségizett, majd a Debreceni Orvostudományi Egyetemen 1956-ban „summa cum laude” minősítéssel kapott orvosdoktori oklevelet. A következő 11 év során a DOTE II. sz. Belgyógyászati klinikáján dolgozott Dr. Petrányi Gyula professzor irányítása alatt. Belgyógyászból és radiológiából szerzett szakorvosi bizonyítványt. A szorgalmas munka, oktatási és tudományos tevékenység alapján 1966-ban egyetemi adjunktusi kinevezést kapott.

1967-ben pályázat útján kinevezést nyert a Gyulai Megyei Kórház II. sz. Belgyógyászati Osztályára. Az akkor profil nélküli osztályon 1 belgyógyász szakorvost és négy segédorvost talált. Az ötven ágyra az akkori „ágyszemléletűség” elveinek megfelelően „nem járt több”. A hetvenes években azonban nyilvánvaló vált, hogy a kardiovaszkuláris betegségek jelentős morbiditási és mortalitási hatása miatt Békés megye betegei javára is szükség van egy nagyon munka- és műszerigényes profil, a kardiológiai megteremtésére. A szaporodó nem invazív vizsgálati módszerek (terheléses EKG, fono- és mechanokardiográfia, később az echokardiográfia), az azonnali beavatkozást igénylő betegek ellátására szervezett Intenzív Koronária Egység megkövetelte az orvos és a nővér létszám fejlesztését. A Tanár Úr kitartó érvelése és a sok értetlenség miatt nehezen viselhető küzdelme lépésről lépésre haladva lehetővé tette, hogy bár más megyéknél nehezebben de megindult és fejlődhetett a kardiológiai ellátás.

Különösen 1980-tól szépen növekedett az orvoslétszám osztályunkon. A diagnosztikai technikák megtanulására egyéni továbbképzéseken vettünk részt az ország számos intézményében. Később szerencsénk volt jónéhány nyugati ország nagynevű klinikáján is néhány hetet eltölteni. Az ehhez szükséges nyelvtudás megszerzése követelmény volt osztályunkon, hiszen akkor még nem volt kötelező a diploma megszerzéséhez a nyelvvizsga letétele. Így kilenc kolléga szerzett – munka mellett – állami közép fokú nyelvvizsga-bizonyítványt.

Deli Tanár Úr maga is számos helyen járt a világban tanulmányúton. Angolul társalgási szinten, németül vitakészség szintjén beszél. Svédországban három (Umea, Skeftea, Falun), Németországban ötször egy hónapot (Berlin, Lipcse, Magdeburg, Schwerin, Norhdausen, Bad Krozingen) töltött az egészségügyi ellátás tanulmányozásával. Angliában Coventryben volt egy hónapig, majd egy hónapot az Amerikai Egyesült Államokban hospitált Washington és Philadelphia egészségügyi intézményeiben. Németországi kapcsolatai révén kórházunkból 25 fiatal orvos és 10 szakdolgozó vehetett részt szakmai (csere) tanulmányúton egészségügyi intézményekben.

Természetesen a szakorvosképzés terén is kiemelkedő eredmény született a Deli Főorvos Úr által vezetett osztályon. Közel 30 év alatt 23 kolléga szerzett belgyógyászati szakvizsga-bizonyítványt, 9 pedig kardiológusi címet. 1996 végén (ekkor lett nyugdíjas) az osztályon 4 társfőorvos, 6 szakorvos és egy szakorvosjelölt volt. Összesen 18 szakvizsgát tettek az itt dolgozó munkatársak.

A kardiológiai ellátás gyulai megszervezése nem ment simán. Minden egyes műszerért, minden kollégáért külön harcot kellett folytatni. A Tanár Úr sohasem tévesztette azonban szem elől a kórház egészségének érdekeit sem. 1968 és 1990 között a mindenkori igazgató általános helyetteseként is tevékenykedett.

1974-ben megnyílt az Intenzív Koronária Egység, mely akkortájt sokszor a kórház egyetlen ilyen jellegű egysége volt. Lélegeztettünk, peritoneális dialízist folytattunk a szaporodó kardiológiai teendők mellett. Deli Tanár Úr inspirációjára az országban elsők között (1975 óta) alkalmaztunk fibrinolitikus kezelés miokardiális infarktusból, rendszeresen vénás tromboembóliás betegségekben. Az általa kialakított „Anti-koaguláns kiskönyvet” ma is megyeszerte használjuk.

1970 óta osztályunkon elindította a kórház vonzáskörzetébe tartozó szívbetegek felkutatása és rendszeres ellenőrzése. Ennek folytatásaként 1980-ban elindulhatott a Megyei Felnőtt Kardiológiai Szakrendelés. Előbb csak néhány órában, majd teljes munkaidőben.

Echokardiográfiás vizsgálatokat 1982 óta rutinszerű diagnosztikus beavatkozásként végzünk osztályunkon.

A komplex kardiológiai ellátás megkövetelte (szerencsére ekkor már miniszteri utasítás alapján) a kardiológiai rehabilitációs tevékenység megszervezését is. Előbb – részlegként – az osztály részeként, majd 1990 óta önálló osztályként működik a Kardiológiai Rehabilitáció. Még mai munkatársainak zöme is osztályunk munkatársa volt megelőzően.

Deli tanár úr mindig szívesen oktatott. Részt vett a medikus képzésén kívül (osztályunk a szegedi és debreceni OTE oktató osztálya volt) a szakdolgozói oktatásban. A Szegedi Orvostudományi Egyetem címzetes egyetemi docensi címmel ismerte el tevékenységét. Örömmel kapcsolódott be a több mint egy évtizede indult gyulai egészségügyi főiskola oktató-tevékenységébe és biztatott bennünket is arra.

Az osztályon természetes volt a folyamatos továbbképzést jelentő rendszeres szakmai folyóirat referálás és a tudományos tevékenység is. Ennek eredményeként osztályunkról 1 PhD fokozat megszerzése is utal a „hely szellemére”. Deli tanár Úr tudományos tevékenységét 61 tudományos közlemény, 26 jelentősebb előadás jelzi. Gyakran volt tudományos rendezvényeken felkészültséget mutató üléseknél, vagy kerekasztal megbeszélések moderátora.

Szakmai és tudományos tevékenysége alapján 1978-tól tagja volt a Kardiológiai Szakmai Kollégiumnak, és három cikluson át a Magyar Kardiológusok Társasága Vezetőségének. Ebben a minőségben két alkalommal (Helsinki és Düsseldorf) képviselte Magyarországot. Négy alkalommal vett részt az Európai Kardiológusok Társasága éves Kongresszusán. 1983 és 1996 között Békés Megye kardiológus szakfelügyelő főorvosa volt.

Munkáját számos szakmai elismerés nyugtázza. Kétszer kapott az egészségügyi minisztertől „Kiváló Orvos”, majd 1996-ban „ProSanitate” kitüntetést. Megkapta kórházunk legmagasabb elismerését a „Pándy Emlékérmét” is. A Magyar Kardiológusok Társasága vezetősége „Pro Meritate” életmű elismerésben részesítette.

Az első hét Kardiológiai Napot Ő rendezte. Szakmai tevékenysége során mindig nyitott volt az „alma mater” debreceni egyetem, a regionális központot jelentő szegedi kardiológiai klinika és jónéhány budapesti intézmény felé. A kardiológiai napok meghívott előadói is ezt a nyitottságot mutatták.

Most a XI. Kardiológiai Nap programját ismét Deli Tanár Úrral javaslatára alakítottuk ki. Köszönjük az előadóknak (a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézetből Lengyel Mária, a szegedi kardiológiai központból Hógye Márta és a debreceni kardiológiai centrumból Péterffy Árpád és Édes István professzorok), hogy elvállalták a rendezvényen való részvételt és magas színvonalú szakmai előadásaikkal emlékeztetést tettek tudományos rendezvényünkre. Általunk áttekintést kaphatunk az antikoaguláns kezelés aktualitásairól, a kardiomiopátiákról, a szívsebészet modern irányzatát jelentő billentyűmegtartó megoldásokról és a heveny koszorúér betegségek korszerű ellátásnak nehézségeiről.

Szinte hihetetlen, hogy Deli László Tanár Úr – osztályunk profiljának megeremítője és első vezetője – nemrég már 75. születésnapját ünnepelte! Tisz-

telt Deli Tanár Úr, kedves Laci Bátyánk Isten éltesen jó egészségben még sokáig!

Dr. Katona András
osztályvezető főorvos

EANM (EUROPEAN ASSOCIATION OF NUCLEAR MEDICINE) ÉVI KONGRESSZUSA, ISZTAMBUL, 2005. 10. 15–19

Ez év október közepén Isztambulban rendezték meg az *Európai Nukleáris Medicina Társaságának* (EANM) 32. évi kongresszusát. Isztanbult egyedülálló földrajzi elhelyezkedése is különlegessé teszi, az egyetlen város, mely két kontinensen – Európa és Ázsia határán – helyezkedik el, a gyönyörű Boszporusz szoros partján, ahol a Fekete és Márvány tenger vizei találkoznak. Az egymás után jövő *Római, Bizánci, majd az Ottomán* birodalom fővárosa erre a pár napra a nukleáris medicina tudományos fellegvárává vált. Ezen az eseményen vehettem részt dr. Bakos Magdolnával.

Az Isztambul szívében lévő kongresszusi központban tartott látványos nyitó ceremónia és „welcome party” után előadásokban gazdag 5 nap következett.

A congress valley négy földalatti szintjén egyidejűleg zajló előadások a nukleáris medicina legfontosabb ágait érintették. A diagnózist szolgáló izotópos technikák közül a vitathatatlan vezető a *PET/CT*. A módszer lényege, hogy a *CT* által szolgáltatott morfológiai részleteket és a *PET* által leképezhető metabolikus aktivitást, együtt jeleníti meg.

A *PET* vizsgálatoknál alkalmazott pozitron sugárzó radionuklidok olyan elemek izotópjai (*C, O, H, N*), melyek az emberi szervezetben lévő szerves anyagok természetes alkotó elemei. A metabolikus folyamatok többségében résztvevő glükózt *18-F*-ral jelölve a nukleáris medicina képes arra, hogy megmutassa az emelkedett metabolikus aktivitású területeket. Például a rosszindulatú tumorok a normál szövetnél magasabb glükóz metabolizmust mutatnak, bennük jobban halmozódik a *F-18-FDG* (*18-fluorodeoxy-glükóz*). A sejtbe kerülve *FDG-6-P*-tá alakul át, mely tovább *nem vesz részt* a sejt anyagcseréjében. Az intravénás beadást követően *PET* kamera segítségével követjük a radiofarmakon eloszlását a szervezetben.

A *PET/CT* vizsgálatok legnagyobb jelentősége az onkológia területén van. Az onkológiai diagnózis fel-

állítását jelenti az elsődleges alkalmazási területet. Ezzel a technikával közel 90%-os arányú a daganatok korrekt lokalizációja és mindössze 2% az álpozitív esetek száma.

Tüdőcarcinománál - *F-18-FDG* nagy szerepet játszik a tüdőben jelen lévő *kerek árnyék* megítélésében, mert az általánosan használt morfológiai képalkotó eljárások – *CT*, *rtg* – a jóindulatú és rosszindulatú daganatok elkülönítését *nem mindig* teszik lehetővé. Emellett a módszer hasznos ismert tüdőcarcinomában szenvedő betegeknél nyirokcsomó és távoli áttétek kimutatására is, akiknél nagy jelentőségű a folyamat stádiumának pontos meghatározása.

Fejnyak ráknál a prognózis és stádiumbeosztás irányában a legfontosabb tényező a *nyirokcsomó státuszának* megítélése, ahol a vizsgálat *érzékenysége* 87-90%, *fajlagossága* 80-93%. Ezen területen belül a vizsgálat alkalmas a besugárzás és kemoterápia utáni betegstátusz *újraértékelésére*, melyre a klasszikus morfológiai eljárások alacsony fajlagosságúak (az általánosan elfogadott álláspont, hogy 1 cm-nél kisebb nyirokcsomót általában benignusnak tekintik, ettől eltérően, némely esetben a *PET* az ellentétét bizonyítja).

Lymphománál – ebben az esetben a hasi terület feltérképezésében és a terápiát követő lymphoma *újraértékelésében* a *PET/CT* a *CT*-hez képest jobbnak minősült.

Melanománál – a *PET* a legfontosabb képalkotó eljárás a *távoli áttétek kimutatására* a magas rizikójú betegek esetében. A korai diagnózisban vagy az 1 mm-nél kisebb elváltozással jelentkező egyének státuszának megítélésében viszont nem ez az elsőként választandó vizsgálat. Az ismert/gyanúsított távoli metastasisokkal rendelkező betegek stádiumbeosztása, illetve újraértékelése pontosabb, ha a diagnózis algoritmusához tartozik az *FDG-PET* is.

Colo-rectalis carcinomában – a recidiva kimutatásában az *FDG-PET* a *CT*-t, illetve az *MR*-t is felülmúlja.

Agresszív központi idegrendszer tumorokban (gliomában) – a *PET/CT* képes arra, hogy a besugárzást követően kialakult hegesedés és a lehetséges tumoros elváltozás *elkülönítését* lehetővé tegye. Használhatjuk még a *PET*-et *atípiá* kimutatására, *stádiumbeosztásban*, műtét utáni *visszahagyott tumor* területének ítéletében.

A myocardialis viabilitás kimutatása, illetve kizárása a *PET* más alkalmazási területét jelentheti. Eredményétől függ, hogy várhatunk-e terápiás sikert a revasculárizációs beavatkozástól.

A metabolikus aktivitás szempontjából a *CT* nem mérvadó, mivel csak a morfológiai viszonyokat mutatja, viszont a *PET*-et is használva, pontosan kijelölhető a besugárzásra szánt tumoros szövet téréfoga, mellyel egyidejűleg a tumor közelében lévő ép területek pusztítása jóval kisebb.

A *PET/CT* technika előnyeinek túl, sajnos meg kell említeni a készülék magas árát, mint fő hátrányt. Ez az oka, hogy jelenleg csak a fővárosban és Debrecenben található ilyen készülék. Magyarországon az onkológia igénye évente mintegy 25000-30000 *PET*-vizsgálat volna. Ezzel szemben 2004-ben a debreceni *PET*-centrumában csak 1004 beteget vizsgáltak. Reményt keltő, hogy a molekuláris képalkotás csúcstechnikáját jelentő *PET/CT* készülékek telepítése megkezdve, de Magyarországon is elindult.

A nukleáris medicina nem kevésbé fontos érintett témaköre a radionuklid terápia, melyen belül a prostata-, emlő-, tüdőrákban szenvedő betegeknél a multiplex csontáttétek által okozott, az élet minőségét rontó, elviselhetetlen *fájdalmainak csillapítását* említhetjük. E palliatív radionukliddal végzett terápiát *osztályunkon* is alkalmazzuk, a multifocalis, más klasszikus terápiás beavatkozásokra (nem steroid gyulladáscsökkentők, centrális támadáspontú opiátanalógok, biszfoszfonátok) nem reagáló fájdalom esetében. Intravénás beadás után a sugárzó anyag a fokozott osteoblast tevékenységet mutató csontfolyamatokban dúsul és itt érvényesíti jótékony hatását anélkül, hogy a normál, egészséges csontszövetet károsítaná. A *remisszió* az esetek 50-80%-ában kialakul, és több hónapig tart.

Emlő carcinománál az *őrszem nyirokcsomó szcintigráfia* általánosan elfogadottá vált. A műtét előtt készült vizsgálat segítségével, az axilláris – a tumoros sejtek számára szűrőként viselkedő – nyirokcsomó(k) státuszának megítélésére szolgál, negativitása szükségtelenné teszi a teljes *ABD*-t (axilláris block diszekció).

Polycytaemia vera esetén, ebben a nagy vérzés és trombózishajlammal járó súlyos betegségben, a klasszikus kezelés vérlebcsofátásból és kemoterápiából áll, radionuklid terápiával, *P-32-Na-dihydrogénphosphate* injekció segítségével 60-85%-os, 6-24 hónapig fenntartó remissziót lehet elérni.

Rheumatoid arthritis esetében a hagyományos gyógyszeres terápiától eltérően, lokális izotópos kezeléssel (*Ra-224-Cl*, *Holmium-166-phytate*, *Yttrium-90-szilikát*, *Renium-186-szulfid* és *Erbium-169-citrát*) a betegek többségében (90%-ában) sokáig tartó (5 évig) antiproliferációs (*progressziócsökkentés*) és fájdalomcsillapító (*életminőség javulás*) hatás alakulhat ki. (Ebben a témában 4 magyar poszter is szerepelt.)

Az igen zsúfolt tudományos program ellenére, a rendelkezésünkre álló kevés szabad időt kihasználva, a legfontosabb turisztikai látványosságokat meglátogattam – a *Kék Mecsetet*, a *Topkapi palotát*, a *Hagia Sophiát* és természetesen a nagy *Bazárt*.

A keleties hangulatával, a vérpezsdítő életritmusával, Isztambul nagyon mély benyomást hagyott bennem.

Dr. Rus-Gal Paul

ÁPOLÁSKUTATÁSI MUNKACSOPORT

Intézményünkben idén ősszel újra megalakult az ápoláskutatási munkacsoport. Csoportunknak két alapvető célja van. Az egyik, hogy minden osztályon legyen egy olyan személy, aki segít azoknak, akik még nem írtak tudományos cikket.

A másik feladatunk, hogy kórházunkat érintő ápolási, ápolásgazdasági problémákban végezzünk kutatásokat, s ezzel megpróbáljuk még hatékonyabban tenni a mindenapjainkat. Munkánk eredményeiről természetesen folyamatos tájékoztatást fogunk adni, de addig is, az alábbiakban olvasható a munkacsoport tagjainak neve, mellyel szeretnénk segíteni abban, hogy ha valakinek segítségre van szüksége, hol kihez fordulhat.

Balogh Éva, Általános Sebészeti Osztály
Hoffman Ferencné, Általános Sebészeti Osztály
Szöllősi Szabolcs, Baleseti Sebészeti Osztály
Németh Józsefné, Bőrgyógyászati Osztály
Beke Szilvia, Egészségnevelő
Nagyné Alt Ibolya, Érsebészeti Osztály
Korobánné Aufmuth Zsuzsa, Fog- és Szájsebészeti Osztály
Hajkó Gyöngyi, Fül-Orr-Gégészeti Osztály
Bondár Katalin, Fábián Krisztina, Kiss Ferencné,
Oláhné Lénárt Andrea, Gyermekosztály
Barta Kornélia, Gyermekpszichiátriai Osztály
Pakai Tímea, Hospice
Szombati Zsolt, I. Sz. Belgyógyászati Osztály
Tár Edit Márta, Idegsebészeti Osztály
Kusztor István, Hanyecz né Blidár Tünde, Molnár né Szmola Éva, II. Sz. Belgyógyászati Osztály
Horváth Mária, III. Sz. Belgyógyászati Osztály
Málinger Krisztina, Interdiszciplináris Ápolási Egység
Schneider Lászlóné, Kardiológiai Rehabilitációs Osztály
Viczián Tamásné, Klinikai Onkológiai és Sugárterápiás Osztály
Kovács Edit, Krónikus Belgyógyászat
Romvári Éva, Neurológiai Osztály
Buzi Erika, Fehér Andrea, Nagyné Szegedi Ildikó,
Szappanosné Karbinger Tünde, Szurdi Istvánné, Pszichiátria Osztály
Focht Anita, Reumatológiai Osztály
Marcsó Éva, Szemészeti Osztály
Kürti Ildikó, Szociális Munkások
Csige Julianna, Károlyiné Gajdács Gabriella, Szülészet-Nőgyógyászati Osztály
Balogh Zsuzsanna, Urológiai Osztály

A csoport nevében mindenkinek kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog, eredményekben gazdag új esztendőt kívánok.

Beke Szilvia

TOVÁBBKÉPZÉS

2005. november 25-én kórházunk Árvay-termében került megrendezésre „Az addiktológia ellátás helyzete napjainkban, kapcsolódási pontok a társszakmákkal” témájú akkreditált továbbképzés a Drogambulancia szervezésében. A rendezvényt Dr. Kovács József Főigazgató Főorvos Úr nyitotta meg. A levezető elnöki tisztet Dr. Fleischmann Enikó a Drogambulancia vezetője látta el.

Számos izgalmas előadás hangzott el az addiktológia témakörben, a téma aktualitását jelzi a nagyszámú érdeklődő, a megye egész területéről.

Első előadó Dr. Funk Sándor, a budapesti Nyíró Gyula Kórház osztályvezető főorvosa volt. Előadásának címe: Az addiktológiai ellátás helyzete napjainkban, melyből nyomon követhettük a drogfogyasztási szokások változásával, a fogyasztók magatartásának, szociális helyzetének és kezelésre való motivációjának, az ún. „szenvedésnyomásnak” változását a kezdetektől napjainkig, a függőség kialakulásának okaival is megismerkedhetett a hallgatóság.

Dr. Látványi Erik, a TASZ (Társaság A Szabadságjogokért) jogásza, Drogjog, avagy hogyan igazodjunk el a drogtörvény útvesztőiben címmel foglalta össze az illegális szerhasználattal összefüggő BTK változásait az elmúlt évekre visszamenőleg. A kérdésekből kiderült, hogy nincs mindig könnyű helyzetben, aki illegális szerhasználót kezel, hisz felmerül a kérdés, köteles vagyok-e jelenteni a rendőrségnek, vagy nem. Az előadó válaszából kiderült, hogy az illegális szerhasználat az egészségügyi dokumentáció részeként különlegesen védett adatnak minősül, így adatvédelmi titkot sért, aki ellátóként feljelentést tesz a rendőrségen betegével szemben.

Dr. Szemelyácz János a pécsi Drogambulancia vezetője, A Metadon terápia jelentősége az opiátfüggők kezelésében címmel tartott előadást. A detoxikációról és a Metadon terápiáról, mint ártalomcsökkentő szolgáltatásról, jelentőségéről a HIV, hepatitisz fertőzés megelőzésében, illetve terjedésének megállításában, valamint az opiátfüggők társadalomba való visszailleszkedésének elősegítésében.

Dr. Dandé Katalin a Pszichiátriai Osztály Adiktológiai részlegének vezető főorvosa a Korszerű kezelési elvek az alkoholbetegek gyógyításában című előadásában az alkoholbetegek komplex bio-pszichoszociális kezelését ismertette, és az alkoholbetegség kialakulásának okait is összefoglalta.

Az első blokkot követő rövid szünet után a Drogambulancia munkatársainak előadásai következtek.

Dr. Fleischmann Enikó Drogambulancia vezető Helyzetkép a drogbeteg ellátásról megyénkben címmel tartott előadást, melyből az utóbbi évekre visszamenőleg láthatóak voltak az országos és megyei

droghalálózási adatok, az addiktológiai gondozók el-
látottsági adatainak összevetése. A megyei addik-
tológiai gondozók által gondozásba vett betegek
pszichoaktív szerhasználata, illetve az ebből adódó
betegségek. A Drogambulancia betegforgalmának és
a klienseknek pszichoaktív-szerhasználatának válto-
zása a megnyitás óta.

Pál Ilona szociálpolitikus és szociális munkás A
kábitószer használat társadalompolitikai vetületei
címmel tartott előadást. Az előadás rávilágított arra,
hogy a szélesebb társadalmi hátrányok hogyan befo-
lyásolják a fiatalok droghasználat felé sodródását, il-
letve mit tehet ennek befolyásolására a kormány, va-
lamint a segítő szakmákban dolgozó segítő. Hogyan
hatnak a rendszerváltás utáni generációra a modern,
fogyasztói társadalom által diktált elvárások és a le-
hetőségek egyenlőtlenségei.

Zsigmond Aranka, a drogambulancia vezető
asszisztense A kábítószer-használat és a drogbete-
gek megítélése az egészségügyi dolgozók körében
címmel tartott előadást, melyben összehasonlította
a lakosság és az egészségügyi dolgozók attitűdjét a
drogbetegek megítélésében. Az előadásból kiderült,
hogy jelenleg is nagyfokú a megbélyegzés, mely az
illegtelen szerhasználókat övezi.

Összességében egy rendkívül magas színvonalú
továbbképzésen vehettek részt a téma iránt érdek-
lődő szakemberek.

Dr. Fleischmann Enikő

ADVENT VILÁGOSSÁGBAN

Ismét elérkeztünk az advent sokak által vágyott,
mások által rettegett időszakába, mely mindig az év
legsötétebb heteire esik. Van, aki örül a karácsony
előszobájának, mert melegséggel tölti el a készülés
minden perce. Van, aki szorongással gondol a köze-
ledő ünnepre magány, pénztelenség, túlszűfolt prog-
ramok, erőt meghaladó feladatok és számos más ok
miatt. A külső és a belső sötétséget igyekszünk ol-
dani különböző mesterséges fények ablakainkba, ott-
honainkba varázslásával, melyek jótékonyan hatnak
ránk. Izzóink világításához energiaforrásra van szük-
ség. Hasonlóan történik ez a lelkünkben is.

Jézus, mint legfőbb lelki energiaforrás, azt
mondja önmagáról a János evangéliumában: „*Én va-
gyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár söté-
tségekben, hanem övé lesz az életnek világossága.*” (Já-
nos ev. 8. rész 12. vers) Hatalmas kijelentés ez. Nem
azt mondja Jézus, hogy szeretném, ha én lehetnék a
világ világossága, vagy én akarok lenni, vagy csak egy
kis fényt szeretnék vinni ebbe a világba, hanem azt
mondja, hogy én vagyok. Nem óhajts és nem köve-

telés ez, hanem tény. Mit jelenthet ez a mi életünk-
re nézve?

Jézus világosságot hozott, hogy ne botladozzunk
a bűn sötétjében, hogy lássuk tisztán az utat, melyen
járnunk érdemes. Ő maga a fényforrás és az út is,
mely az Atyához vezet. Szeretete melegével bevilá-
gít az életünkbe. Rávilágít gyenge pontjainkra, lelep-
lezi titkos bűneinket. Van, aki éppen ezért menekül
előle, mint a megriadt vad éjszaka az autó reflektor
fényétől. Kínos szembenézni rejtett dolgainkkal, még-
is érdemes, mert ez az első lépés a nyomasztó teher
alóli felszabadulás útján. A felismerést megvallás
követheti, hiszen Jézusnak elmondhatunk mindent
őszintén. Megbocsátja minden bűnünket, békességet
ad a szívünkbe. Az Ő világossága nemcsak ítélet, ha-
nem kegyelem is. Nemcsak meglátatja a bűnt, ha-
nem meg is bocsátja azt. Nemcsak felfed, hanem el
is fedez. Nemcsak megvilágít, hanem melegít, erő-
sít, tisztít, új életre ébreszt. Aki Őt követi, az örö-
möt és reménységet kap, mely független a külső kö-
rülmenytől. Ezt az örömet szeretnénk megosztani a
kórházi dolgozók bibliakörével a betegek között,
2005. adventjén is. Énekekkel, verssel, bizonyágtétel-
lel és általunk süttött mézeskaláccsal szeretnénk Is-
ten szeretetét sugározni azok számára, akiknek a sze-
retet ünnepét betegség árnyékolja be.

Alkalmaink:

– Dec. 12-én hétfőn 17 órától bibliaórán leszünk
együtt,

– Dec. 16-án 14 órától a Szakdolgozók Kará-
csonyán énekekkel járulunk hozzá az ünnep meghitt-
ségéhez,

– Dec. 18-án vasárnap 9 órától a kórházi isten-
tiszteleten szolgálunk a belgyógyászati épületben,

– Dec. 19-én hétfőn 17 órától adventi délutánon
veszünk részt,

– Dec. 20-án 14 óra 30-tól karácsonyi műsorral
szolgálunk az Ideggondozó Karácsonyan

– Dec. 22-án csütörtökön 17 órától a hospice
osztályon szolgálunk.

Minden kedves Olvasónak boldog karácsonyt és
örömteljes új évet kíván az I. Korintus 13. (szere-
tethimnusz) karácsonyi változatával a bibliakör ne-
vében: Tóth Márta kórházlelkész

Az I. Korintus 13. (szere-tethimnusz) karácsonyi változata

Ha a házamat fenyőágakkal, gyertyákkal, égők-
kel és csilingelő harangocskákkal díszítem fel, de a
családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok
egyéb, mint díszletrendező.

Ha a konyhában fáradozom, karácsonyi sütemé-
nyeket sütök kiló számra, ízletes ételeket főzök, és
az evéshez csodálatosan megterített asztalt készítek
elő, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem
vagyok egyéb, mint szakácsnő.

Ha a szegénykonyhán segédkezem, az öregek otthonában karácsonyi énekeket énekelek, és minden vagyonomat segélyként elajándékozom, de a családom felé nincs bennem szeretet, mindez semmit sem használ nekem.

Ha a karácsonyfát csillogó angyalkákkal és horgolt hópelyhekkkel díszítem fel, ezernyi ünnepen veszek részt, a templomi kórusban énekelek, de nem Jézus Krisztus a szívem titka, akkor nem értettem meg, hogy miről szól a karácsony.

A szeretet félbeszakítja a sütést, hogy gyermekét megölelje.

A szeretet hagyja a lakásdíszítést, és megcsókolja a házastársát.

A szeretet barátságos az időszüke ellenére is.

A szeretet nem irigyel másokat házukért, amiben jól kiválasztott karácsonyi porcelán és odaillő asztalterítő van.

A szeretet nem kiált rá a gyerekekre, hogy menjenek már az útból, hanem hálás érte, hogy vannak, és útban tudnak lenni.

A szeretet nem csak azoknak ad, akiktől kap is valamit, hanem örömmel ajándékozta meg épp azokat, akik ezt nem tudják viszonzni.

A szeretet mindent elvisel, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr.

A szeretet soha el nem múlik.

A videojátékok tönkremennek, a gyöngysorok elvesznek, a számítógépek elavulnak.

De a szeretet ajándéka megmarad.

Boldog karácsonyt!

GASZTRONÓMIA AZ ÜNNEPEK ALATT

A karácsony lényege nem az evés-ivás, de hozzátartozik, hogy otthonunkat átjárja a mézes kalács finom illata, bensőséggé téve a szeretet ünnepére való készülődésünket. Néhány recepttel és egy rövid karácsonyi gondolattal szeretnék minden jót kívánni az adventi várakozásban.

„A fenyves erdők elindultak, s hozták a havas illatát, hallgassuk meg elcsendesülve mit mond egy kicsiny fenyőfaág? Amíg csak ember él a földön, akinek szíve lelke lesz, amíg csillagra néznek égre, kitáguló gyermekszemek. Amíg a kék szívek mélyén lesz egy parányi szeretet, addig mindig lesz karácsony a télbe burkolt föld felett.”

Tejszínhabos málnatorta

Hozzávalók:

Piskóta: 5 tojás, 5 kanál kristálycukor, 5 kanál liszt.

Töltelék: 1 db joghurt, 4 dl tejszín, 1 dz Mascarpone, 25 dkg túró, 1 citrom héja, 2,5 dkg zselatin, 15 dkg porcukor, 3 tojás sárgája, 0,5 kg málna, 1 csg vaníliás cukor.

Elkészítés: Tortaformában kerek piskótát sütünk. A joghurtot felmelegítjük és állandó kevergetés mellett hozzáadjuk a zselatint, a Mascarpone sajtot a tojás sárgájával, vaníliás cukorral és a fele porcukorral habosra keverjük. A túró a citromhéjjal és a porcukor másik felével habosra keverjük. A tejszínt kemény habbá verjük és óvatosan összekeverjük a három masszát. A kettévágott piskótába a felét belesimítjuk és rátesszük sűrűn a málnát, ráhelyezzük a piskóta másik felét, majd a többi krémmel bekenjük. A tetejét málnával díszítjük.

Nálunk ez lesz a desszert karácsonykor. Remélem másnak is ízleni fog... Jó étvágyat hozzá!

Gróza Anna élelmészvezető

A NYUGDÍJAS KLUB 2005. ÉVI HÍREI

Intézményünk nyugalomba vonult munkatársait idén is nagy szeretettel és gazdag programmal várta a Semmelweis utcában működő Kórházi Nyugdíjas Klub.

Októberi összejövetelünkön örömteli eseményt ünnepeltünk: Znorovszki Annuska – egyik leghűségesebb klubtagunk – vehette át az Idősek Nemzetközi Napja alkalmából rendezett városi ünnepségen a kórházunk és a Tessedik Sámuel Egészségügyi Főiskola által alapított Diploma Honoris tiszteletbeli diplomát. Mindannyian örömmel fogadtuk a hírt és egy bensőséges ünnepséggel köszöntöttük Annuskát klubunkban, ahol a Karácsonyi János Általános Iskola növendékeinek nagyon kedves műsora tette még felemelőbbé a hangulatot.

A rendszeres összejöveteleken kívül kirándulásokat is szerveztünk. Így tavasszal a romániai Menyházára utaztunk el, októberben pedig egy parlamenti látogatást szerveztünk. Novemberben Debrecenben jártunk, ahol fő úti célunk a Munkácsy-kiállítás megtekintése volt.

Decemberben már hagyományos a karácsonyi ünnepségünk, melyet a kórházi szakszervezet támogatásával és a Karácsonyi János Általános Iskola növendékeinek közreműködésével rendezünk meg évről évre. Idén december 14-én 14 órai kezdettel kerül sor az eseményre.

Összejöveteleinket – december kivételével – minden hónap utolsó szerdáján 14 órai kezdettel tartjuk, ahová minden nyugdíjas társunkat szeretettel várunk!

Kiss Ferencné, klubvezető

ÚGY, MINT RÉGEN

Mostanában hajnalonta gyakorta felébredek. Műfordítási kötetem egyik-másik versének megoldása foglalkoztat. Forgolódom, nézem az órát, hajnali fél négy. Inkább felkelek, felveszem a pizsamára a házikabátomat, bemegyek a könyvtárszobába és előveszem a penzumomat. Stressz – mondta múltkor az orvosom. Bizonyára az, de sajnos egészen másfajta, mint volt annak idején – hihetetlen, hogy 46 éve már – kisiskolás korom kezdetén.

„Fent van, úgy látszik, nagyon izgul, várj még egy kicsit, nehogy észrevegye” – hallottam anyám suttogó hangját, ahogy apámhoz beszélt, a másik szobából.

Benne járunk az adventben, közeledik a karácsony, mint akkor. Tudom, de nem érzem, csak a munka foglalkoztat, nincs bennem az a jóleső várakozás, hogy vajon mit hoz a Jézuska? A gyerekeink nagyok már, külön élnek, más városban, más problémákkal. Telefonon egyeztetünk, melyikük mikor jön, meddig marad? A csokimikulás idén is 78 éves anyám cipőjébe került, mint már évek óta. Megfordult a világ, most Ő izgul, meghallja-e az angyalok szárnyuhogását?

Igen, ha csak a család a szentestei vacsoraasztalnál elmesélt karácsonyi történeteit csokorba foglalnám, hozzátéve saját emlékeimet, könyv kerekedne ki belőle. Kortörténet egy elsüllyedt világról, háborúkról, forradalomról, nélkülözésről, különös pillanatok, percek, órák sokaságáról, amik azon a szentséges éjjelen mindig minden körülmények között meg tudták teremteni a békesség érzetét.

Anyai nagyapám, János Isonzónál a lövészárkot odahagyva, többedmagával átsétált az ellenséghez. Az állóháború tűzvérségi szünetében sajátkezűleg faragott cigarettás dobozkákat, réz töltényhüvelyből konstruált öngyújtókat cseréltek. Az első világháborúban még megtörténhetett ez, azokban a kegyelemteljes napokban, december 24-25-26-án, hogy nem sokkal később azután halomra gyilkolják egymást a király és a haza nevében azok, akik kezét és ajándékokat nyújtottak át egymásnak. A cigarettás doboz most is megtalálható a könyvespolcomon, Babits nagy regénye a „Halál fia” előtt lapul.

„Hiába futsz, hiába menekülsz” – recsegték az oroszok által felállított megafonok 28 évvel később – emlékezett vissza apám – amikor karácsony este Budapest körül bezárult a vörös gyűrű. Az otthonokban – náluk is a Kruspér utcában, Kosztolányi Logodi utcájához oly közel – álltak a feldíszített karácsonyfák, égtek a gyertyák, míg a főváros egét a katyúsák (Sztalin gyertyái) világították be. Etelka nagyanyám

apámért imátkozott, aki éppen akkor egy mosókonyha kővén feküdt sebesülten, védőjeként eszmének, létformának, hazának. A megszületett „Meváltó” különös ajándéka egy bádognálmi paradicsomleves volt, amit egy tisztiszolga dik-tált belé és nagyanyám máig megmagyarázhatatlan álma, aki hajnalban felriadva – egészen pontosan megadva a keresendő helyszínt – menesztette Béla nagyapámat, hogy hazahozza a sebláztól gyötört, romantikával túlterhelt karpaszományost.

Az idő már akkor is gyorsulóban volt, így már csak 12 év kellett, hogy Márai Sándor „Mennyből az angyala” jöjjön sietve „Az üszkös, fagyos Budapestre / Oda, ahol az orosz tankok / Között hallgatnak a harangok”. Én a család szinte teljes baráti körének „a bridzs, tánc és irodalmi vitapartnereknek” nagy búcsúzkodásaira emlékszem (még nyitva volt a határ) és a halottakért önmagukat felemészítő mécsesekre, a Lónyai utca, Bakáts utca, Bakáts tér ablakaiban.

Három évvel később hangzott el az a bizonyos mondat: „Fent van, úgy látszik nagyon izgul, várj még egy kicsit, nehogy észrevegye!” Már három hét sem volt hátra, hogy megszólaljon a csengettyű, kitérüljön az ajtó, amin keresztül a „csodák palotájába”, a gyertyafények és csillagszórók beragyogta szobába léphettem. Egy villanyvasút járt körbe-körbe a mennyezetig érő fenyőfa körül. A sín mellett állomás, arébb bakterház, sorompó, mögötte lendkeres autó. Ez volt hát a késő éjszakák, a hajnalok titka. Apám maga készítette az épületeket, anyám kicsi gesztenyéből és gyufaszálakból az emberkéket, a mégis itthon maradt barátok közül az egyik mérnök a vasutat, mivel akkoriban ilyesmit még nem lehetett kapni. Talán a legszebb karácsonyom volt. Később én örültem mások örömeinek és valahogy az sem zavart, hogy hetekkel korábban sorba kellett állni narancsért, szaloncukorért.

Nézem az órát, a fény megtöri lassan a sötétet. Még csend van, egykori szeretteim bútorai, könyvei, portréi között. Nemcsak emlékümmel, tárgyaikkal is velem vannak nap mint nap. Most mégis jobban érzem őket. Lehet, hogy nem is az elvégzendő munka stressze ébresztett fel, hanem az izgalom? Az a boldog izgalom, ami a karácsonyi várakozásokból úgy látszik, valahogy mégis máig megmaradt? Hihetetlen, de mintha hallanám, mintha most is hallanám az angyal szárnyainak suhogását, amit gyerekként sosem sikerült. És várom, várom a Jézuskát – hosszú idő után újra, szinte gyermeki szívvel, hittel, számtalan kicsi kívánsággal – úgy, mint régen.

Gaál Áron

Kórházi Hírmondó

XI. évfolyam 11–12. szám 2005. november–december

Szerkesztő: Kárpátné Tölgyesi Ágnes Tel.: 06-70-221-5693, * Nyomdai előmunka: Pintér István

Nyomtatás: Schneider Nyomda és Csomagolástechnikai Bt., 5700 Gyula, Károlyi M. u. 7.

Szerkesztőség: Békés Megyei Képviselő-testület Pándy Kálmán Kórháza, Telefon: (66) 526-526.
Kiadja a Békés Megyei Képviselő-testület Pándy Kálmán Kórháza, 5700 Gyula, Semmelweis u. 1.